

§ 9

Revidering av riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg

Yttrande till kommunstyrelsen

Beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Ärendet

Förslag till revidering av riktlinjerna för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen har inkommit på remiss. Förvaltningen anser att de föreslagna riktlinjerna är tydliga och ger ett bra stöd och vägledning för biståndshandläggaren i det praktiska arbetet med de individuella behovsbedömningar som alltid ska göras. Vidare anser förvaltningen att stadens "Kvinnofridsprogram" och riktlinjer gällande våld i nära relationer samt förslag till strategi att motverka hemlöshet i Stockholms stad 2014-2019, bör arbetas in i de föreslagna riktlinjerna för handläggning inom äldreomsorgen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från 17 februari 2014.

Dnr 65-2014-1.5.1

Förslag till beslut

Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (M) och Hans Tjernström (C) föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag.

Eva Fagerhem m.fl. (S) och tjänstgörande ersättaren Kerstin Tholin (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Jessica Jorntun m.fl. (MP) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Eva Fagerhem m.fl. (S) och Kerstin Tholin (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Forts. nästa sida

Forts. § 9

”Att nämnden som svar på remissen tillstyrker förvaltningens förslag till beslut samt därutöver anför följande.

Vi välkomnar några av de förslag som presenteras i de föreslagna riktlinjerna. Vi tycker till exempel att de är bra att den som har behov att få hjälp med sophantering, källsortering och snöskottning ska kunna få hjälp med det, att man särskilt lyfter matlagning och utevistelse samt att ålder ska beaktas vid ansökan till serviceboende.

Bostaden är avgörande för den äldre- kanske det viktigaste i tillvaron – och den kan upplevas som en tillflykt eller som ett fängelse. För äldres boende krävs en långsiktig planering för att framtidens äldre ska slippa de problem som finns idag med trappor i hus utan hiss. Utförsäljningen av hyreslägenheter samt den ensidiga byggnationen av bostadsrätter har drastiskt minskat tillgången till bostäder ’för alla’ och därmed möjligheten för äldre med dålig eller begränsad ekonomi att byta till en bättre anpassad bostad. Bostadsförmedlingen har heller ingen bytesverksamhet för äldre som är i behov av bättre anpassad lägenhet med till exempel hiss.

Under 2013 inkom till vår förvaltning 63 ansökningar till servicehus varav 8 fick bifall, och 55 avslag. Detta samtidigt som i snitt 30 lägenheter stod tomma på servicehusen i Trekanten och Fruängen. Flera av de sökande anförde som skäl att huset de bodde i saknade hiss. Frågan om mer generösa riktlinjer till servicehus är en fråga som oppositionen i staden drivit under flera år och som också förts fram av pensionärsrådet och pensionärsorganisationerna. Det var därför positivt när stadens borgerliga majoritet i budgeten för 2014 lyfte denna fråga och förväntningarna har därefter varit stora på de nya riktlinjerna.

Förslaget till nya riktlinjer för servicehusboende innebär dock inte några större skillnader i förhållande till de som gäller idag. Man skriver att ålder och upplevelsen av otrygghet ska beaktas i bedömningen. Vi menar att riktlinjerna måste bli mer generösa än så. Ålder och otrygghet ska inte bara beaktas utan bör vara ett kriterium till både servicehus och vård- och omsorgsboende. Liksom även boende utan hiss, en fråga som vi menar inte ska reduceras till en bostadsfråga som den äldre själv ska lösa.

Vi anser också att de som är äldre än 90 år ska få flytta till servicehus om de vill och hänsyn ska tas till den äldres behov av ett socialt nätverk.

Forts. nästa sida

Forts. § 9

Förutom att generösare riktlinjer skulle lösa stadsdelens problem med tomma servicehuslägenheter som står och tickar pengar skulle också de som är gamla och ensamma slippa bli fångar i sina egna hem.”

Reservation

Jessica Jormtun m.fl. (MP) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

”Att överlämna följande som remissyttrande till kommunstyrelsen.

Den nuvarande majoriteten i Stockholms stad talar gärna varmt om valfrihet. Men när det kommer till att äldre ska få bestämma själva hur de vill bo, tar det tvärstopp! Vi anser att äldre själva ska få bestämma när de vill flytta till ett äldreboende. Om de reviderade riktlinjerna kan leda till lättnader på detta område välkomnar vi det. Vi ser även positivt på riktlinjer som kan garantera en mer rättssäker och lika behandling, utan skillnader mellan olika stadsdelar.

Vi anser att alla ska ha trygga levnadsförhållanden och möjligheter till en aktiv tillvaro i gemenskap med andra. Den som vill flytta till exempelvis ett servicehus ska få göra det. Den som vill bo kvar i samma bostad med olika hemtjänstinsatser ska få göra det. Biståndsbedömningar kan inte göras utifrån åldersgränser. Behov och önskemål kan variera stort mellan personer i samma ålder. Då är det bättre att låta den enskildes egen upplevelse av den nuvarande boendesituationen väga tyngst. Ingen ska mot sin vilja bli kvar i eller hamna i en bostad som inte svarar mot personens behov och önskemål.

Oavsett var någon väljer att bo är det viktigt att kunna komma ut från sin bostad, för utevistelse eller för att besöka kulturella evenemang, sociala aktiviteter med mera. Den som behöver ledsagning ska enkelt kunna få hjälp med det.

God och näringsriktig mat är också viktigt för välbefinnandet. Att den som är i behov av hjälp med mat och måltider i första hand ska få behovet tillgodosett genom matlagning, det ser vi positivt på. Det ger troligen också mer utrymme för sociala kontakter än vad enbart leverans av matlådor ger.

Vi ser mycket positivt på att riktlinjerna tar upp att den som så behöver ska kunna få hjälp med sophantering och källsortering. Vad gäller hjälp med snöskottning anser vi att det i högsta grad ingår i ’skälig levnadsnivå’.

Forts. nästa sida

Forts. § 9

Inte sällan är det stadens egna entreprenörer som har plogat upp snö på trottoarer så att äldre får svårt att komma ut ur sina hus. Då är det inte mer än rätt att staden hjälper till med att snöröja.

Avslutningsvis anser vi att staden bör följa upp de reviderade riktlinjerna för att se till att de inte får oönskade bieffekter. En tänkbar sådan effekt skulle kunna vara att om äldre lättare kan få plats på servicehus kan det bli nästintill omöjligt för dem att få plats på ett vård- och omsorgsboende.”

Särskilt uttalande

Abit Dundar m.fl. (FP), Lars Svärd m.fl. (M) och Hans Tjernström (C) anmälde ett särskilt uttalande.

”Vi välkomnar förslaget till nya riktlinjer inom äldreomsorgen, som ger förutsättningar för högre kvalitet inom omsorgen och mer valfrihet för stadens äldre.

Att få flytta till ett anpassat boende i rätt tid är avgörande för att förhindra isolering och ensamhet. Det är därför viktigt att servicehusen blir ett alternativ för äldre som inte längre klarar sig själva utan hjälp. Nya riktlinjer lägger större vikt vid den sökandes ålder och ensamhet och de måste också tillämpas vid biståndsbedömningen. Vi tycker att ålderskriterierna ska vara tydliga och det bör framgå i riktlinjer att den som är 90 år, men inte är i behov av heldygnsomsorg, ska få bo i servicehus. Nämnden anser att man ska bedriva en uppsökande verksamhet för de över 90 år för att säkerställa vårdbehovet hos äldre inom stadsdelen.

Vi vill också betona matens och måltidernas betydelse för ett hälsosamt åldrande. Alltför många äldre lider av undernäring, i synnerhet de som är i behov av äldreomsorg. I förslaget framgår att måltiderna inom hemtjänsten i första hand ska tillhandahållas genom att maten lagas på plats. Det är ett viktigt förtydligande, som förhoppningsvis leder till godare och mer närande mat. Det torde också ge den äldre större inflytande över vad han eller hon vill äta, något som också betonas i stadens budget för 2014.

Ett aktivt åldrande är ett hälsosamt åldrande. Att få vistas utomhus är en självklar del av ett gott liv, liksom att kunna välja vilka aktiviteter man vill delta i. Det är mycket välkommet att individens behov och önskemål lyfts fram i de nya riktlinjerna.

Nämnden anser också att stadens ’Kvinnofridsprogram’ och riktlinjer gällande våld i nära relationer samt förslag till strategi att motverka hemlöshet i Stockholms stad, bör arbetas in i de föreslagna riktlinjerna för handläggning inom äldreomsorgen.”